

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*Соціальні комунікації
в стратегіях формування
суспільства знань*

матеріали міжнародної наукової конференції
26–27 лютого 2009 року

У 2 частинах

Частина 1

Харків, ХДАК, 2009

УДК [316.77+008+378](063)

ББК 71я431

С69

Рекомендовано до друку вченою радою
Харківської державної академії культури
(протокол № 6 від 2 лютого 2009 року)

	Редакційна колегія:
<i>В.М. Шейко</i>	доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України, ректор ХДАК;
<i>Н.М. Кушнарєнко</i>	доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник культури України, проректор з наукової роботи ХДАК;
<i>М.М. Каністратенко</i>	кандидат історичних наук, професор, заслужений працівник культури України, перший проректор ХДАК;
<i>А.О. Рижанова</i>	доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи ХДАК;
<i>А.А. Соляник</i>	доктор педагогічних наук, професор, декан факультету бібліотекознавства та інформатики ХДАК
<i>С.В. Сищенко</i>	кандидат педагогічних наук, доцент, заступник декана факультету бібліотеко- знавства та інформатики ХДАК;
<i>Л.Ф. Торбовська</i>	начальник редакційно-видавничого відділу ХДАК

Соціальні комунікації в стратегіях формування суспільства
С69 знань [Текст]. У 2 ч. Ч.1 : матеріали міжнар. наук. конф., Харків,
26–27 лют. 2009 р. / [ред. кол. В.М. Шейко та ін.]. — Х. : ХДАК,
2009. — 229 с.

УДК [316.77+008+378](063)

ББК 71я431

ISBN 978-966-8308-17-8

© Харківська державна академія
культури, 2009

3. У динаміці підґрунтям інтеграції педагогіки та теорії соціальних комунікацій є процес, який можна уявити як тривимірний з векторами реалізації: організація, управління, спілкування.

4. На окремих етапах процесу системоутворювальними є:

етап орієнтування — організація (управління й спілкування є функціями організації);

етап пізнання — управління (організація і спілкування — функції управління);

етап контролю і рефлексії — спілкування (організація і управління — функції спілкування).

Поглиблення процесу інтеграції потребує розгляду таких питань: системний аналіз комунікації, обґрунтування методологічних основ її здійснення, перехід до багатовимірної визначення, розробка моделей у статичній та динамічній, їх оптимізація.

А.І. Прокопенко

ІНТЕРВАЛЬНИЙ МЕТОД ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІЗНАННЯ БАГАТОВИМІРНОЇ СУТНОСТІ ОБ'ЄКТІВ

Діалектика — неперервний досвід
над дійсністю з метою заглиблення
в послідовні шари її реальності

П. Флоренський

Інтервальний метод (підхід, парадигма) було запропоновано в 1959 р. Ф.В. Лазарєвим — представником філософської школи Сімферопольського університету. Метод є узагальненням ідеї доповнюваності фізика Нільса Бора, котрий здійснив перехід від одноплосинного бачення фізичної реальності до двовимірної в межах квантово-механічного опису, коли констатується наявність двох аспектів досліджуваного об'єкта, що вступають у протиріччя один з одним.

Пізнавальний досвід у галузі гуманітарних наук, накопичений упродовж XX–XXI ст., свідчить, що існує все більше прикладів, коли опис складних об'єктів необхідно здійснювати лише засобами багатовимірної концептуальної простору, здатного відображати кілька аспектів (вимірів) об'єкта.

Свого часу Нільс Бор звернув увагу на можливість застосування принципу доповнюваності в гуманітарній сфері (психологія, культурологія тощо). Але лише в другій половині XX ст. з'явилися умови виникнення філософії інтервальності, підґрунтям якої є «уявлення про багатointервальну, багатовимірну реальність, а також інтервальну природу самого пізнавального процесу».

Слід зауважити, що будь-який об'єкт навколишнього світу проявляє свої характеристики, якості в певних умовах, а саме: певні властивості актуалізуються, інші зберігають потенційну властивість їх прояву.

Наприклад, соціально-педагогічний процес проявляє себе як процес організації (етап орієнтування), управління (етап пізнання та перетворення об'єкта), комунікації (етап контролю і корекції). На кожному з трьох етапів має місце відповідний системоутворювальний фактор: організація (вплив на особистість суб'єкта), управління (вплив на діяльність із застосуванням засобів управління), комунікація між суб'єктами (прямий і зворотний зв'язки).

Ситуацію, в якій проявляє себе зазначена вище розмежованість, Ф. В. Лазарев назвав інтервальною. Необхідно підкреслити важливу особливість інтервальної ситуації, в якій об'єкт є цілісністю, а світ виявляє коміркову, інтервальну структуру, розпадаючись на ієрархізовану множину окремих реалій, актуальних і можливих світів.

Отже, інтервал символізує собою не стільки окремий аспект, скільки деяку цілісність у певному варіанті існування досліджуваного об'єкта.

Останнім часом на стику педагогіки і теорії соціальних комунікацій виникли дослідження, в яких складні об'єкти розглядаються в різних аспектах, зберігаючи при цьому свою цілісну природу. Так, Т. В. Колбіна здійснила аналіз міжкультурної комунікації як сукупності інтервалів: історико-філософського, культурологічного, психологічного, економічного, лінгвістичного. Розгляд історико-філософського аспекту дозволив визначити міжкультурну комунікацію як форму соціальної комунікації та взаємодії представників різних культур на міжнаціональному і міжособистісному рівнях з метою пізнання, організації спільної діяльності та співпраці.

Результатом дослідження кожного аспекту є модель об'єкта як цілісності. Інтервальна модель міжкультурної комунікації (I) являє собою множину моделей на кожному інтервалі:

$$I = \{F; K; P; E; L\}, \text{ де}$$

F — модель міжкультурної комунікації на історико-філософському інтервалі;

K — модель міжкультурної комунікації на культурологічному інтервалі;

P — модель міжкультурної комунікації на психологічному інтервалі;

E — модель міжкультурної комунікації на економічному інтервалі;

L — модель міжкультурної комунікації на лінгвістичному інтервалі.

Отже, наукове значення інтервального методу полягає в тому, що багатовимірний об'єкт може розглядатися як одновимірний за певних умов, а модель об'єкта — як сукупність моделей на кожному інтервалі абстрагування.

Виникає проблема конфігурування інтервалів на підґрунті багатовимірного аналізу.

ЗМІСТ

Секція 1

Методологічні проблеми розвитку соціальних комунікацій

<i>В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ЯК НОВОЇ НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ.....	3
<i>В.О. Ільганаєва</i> СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ: СФЕРА ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Й ОБ'ЄКТ ТЕОРЕТИЗАЦІЇ.....	8
<i>С.А. Юшин</i> ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КРИЗИС КАК ПРОИЗВОДНАЯ СИМВОЛИЧЕСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ В ОБЩЕЙ СИСТЕМЕ СОЦИАЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ.....	10
<i>А. Т. Щедрин</i> ВТОРИЧНЫЕ МИФЫ В КОММУНИКАТИВНОМ ПРОСТРАНСТВЕ: СОЦИОКУЛЬТУРНЫЕ ИЗМЕРЕНИЯ.....	12
<i>С.М. Пазиніч, О.С. Пономарьов</i> ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	16
<i>К.В. Яресько</i> МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ: КАТЕГОРІАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	18
<i>Г.Г. Асеев</i> КОММУНИКАЦИОННЫЕ КАНАЛЫ: СОВРЕМЕННЫЙ ПЕРЕХОД ОТ БИФУРКАЦИИ К ИНТЕГРАЦИИ.....	20
<i>Г.М. Швецова-Водка</i> ДОКУМЕНТ ЯК КАНАЛ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗАСІБ ПЕРЕДАЧІ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	22
<i>Ю.Н. Столяров</i> ПРИЗНАНИЕ ТЕРМИНА «ДОКУМЕНТОЛОГИЯ» КАК СПОСОБ ПРЕОДОЛЕНИЯ ПОЛИСЕМИИ, ИЛИ ЧЕМ ДОКУМЕНТОВЕДЕНИЕ ОТЛИЧАЕТСЯ ОТ ... ДОКУМЕНТОВЕДЕНИЯ.....	25
<i>І.Я. Лосієвський</i> ДЕРЖАВНА ЕКСПЕРТИЗА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВОФОРМУЮЧИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	29
<i>А.Я. Філіпова</i> ДОКУМЕНТАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	32
<i>А.О. Рижанова</i> ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНИХ КОМУНІКАЦІЙ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	34

<i>Т.О. Дмитренко</i> ІНТЕГРАЦІЯ ПЕДАГОГІКИ І ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНИХ КОМУ- НІКАЦІЙ (МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ).....	37
<i>А.І. Прокопенко</i> ІНТЕРВАЛЬНИЙ МЕТОД ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІ- ЗНАННЯ БАГАТОВИМІРНОЇ СУТНОСТІ ОБ'ЄКТІВ.....	39
<i>В.А. Маркова</i> СТРУКТУРА КНИЖКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	41
<i>С.В. Сищенко</i> КНИЖКОВА КОМУНІКАЦІЯ В ЕПОХУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....	43
<i>В.В. Лысенкова</i> ЗАКОН ОБЩЕНИЯ-ОБОСОБЛЕНИЯ И ФИЛОСОФСКИЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ.....	45
<i>Т.В. Колбіна</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВНЗ ЕКО- НОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	47
<i>Г.П. Данильян</i> МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ И НАЦИОНАЛЬНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	49
<i>Н.М. Ховрич</i> ОСВІТНІ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ.....	52
<i>Г.В. Афенченко</i> ОБЩЕСТВЕННЫЕ СВЯЗИ В СТРУКТУРЕ СОЦИОКУЛЬТУР- НОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	53
<i>Г.В. Шемяева</i> СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ НАУКОВО-ГАЛУЗЕВИХ КОМУНІКАЦІЙ.....	55
<i>О.Ю. Бучковська</i> ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОР- МАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ.....	58
<i>Ю.Б. Мельник</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	59
<i>С.Б. Руденко</i> МУЗЕЙНИЦТВО ЯК РІЗНОВИД СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	62
<i>Д.С. Ципіна</i> АНАЛІЗ ГЕНЕЗИСУ ДИСКУРСИВНОГО ТИПУ ПОМИЛОК У ПРОЦЕСІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	65

Наукове видання

*Соціальні комунікації в стратегіях
формування суспільства знань*

матеріали міжнародної наукової конференції,
26–27 лютого 2009 року

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерна верстка
Колесник І.Г.

План 2009

Підписано до друку 02.02.2009. Формат 60х84/8.
Гарнітура «Мysl». Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 13,31. Обл.-вкл. 15,73. Тираж 300.

Зеленко Н.О.

Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК
61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4